

SORGUM SUDAN OTUNUN ÖNEMİ

Yurdumuzda ana ürün veya II. ürün olarak ekimi yapılmaktadır. Sulanabilir tarlalarda yüksek verimli olan Sorgum ve Sudanotundan yeşil yem, dane yem ve silo yemi olarak yararlanılır. Sorgun ve Sudanotu uygun yetiştirme koşullarında 6-7 kez biçilir ve toplam olarak 8-10 ton/da yeşil ot verebilir.

TOPRAK HAZIRLIĞI

Genel olarak mısır bitkisinin toprak istekleri ile aynıdır. Şekil olarak da mısır bitkisine benzemektedir. Toprak

yapısı bakımından seçici olmayan Sorgum ve Sudanotu bitkisi genel olarak tınlı-kumlu ve drenajlı topraklarda iyi gelişir. Sorgum ve Sudanotu ekiminde iyi işlenmiş sıkı bir tohum yatağı önemlidir. İlkbaharda ana ürün olarak ekiminde, tarla sürülür, sonra diskaro ve sürgü ile toprak ufalanır, tohum ekilir ve toprak bastırılır. 2. ürün ekimlerinde, hububat hasadından sonra tarla sulanır ve aynı işlemler yapılır. Tuzlu ve alkali topraklara dayanıklıdır.

GÜBRELEME

Sorgum ve Sudanotu kuvvetli kök sistemi ve toprak üstü aksama sahip olduğundan topraktan fazla miktarda besin alır. Biçimlerden sonra yeniden sürmesi ve bol yeşil akşam oluşturabilmesi için özellikle azota ihtiyacı fazladır. Sulanabilen tarlalarda, ekimle birlikte 5- 7 kg / da azot (N), 8-10 kg /da fosfor (P2O5) ve 8-10 kg/da Potasyum (K) verilmelidir. Bitkiler 40-50 cm olduğunda 5-7 kg/da Azot (N) takviyesi yapılmalıdır. Ayrıca her biçimden sonra 6-8 kg / da azot gübrelemesi tavsiye edilir.

EKİM DERİNLİĞİ

Tohumları çok küçük olduğu için derine ekim yapılmamalıdır. Ekim derinliği 3-4 cm dir. Tohumlar ilaçlanmalı ve

çimlenme gücü yüksek tohumluk kullanılmalıdır. Sorgum-sudan melezinde serpmeye ekimde dekara 5 kg, mibzerle ekimde 2-4 kg tohum atılmalıdır.

EKİM ZAMANI VE ŞEKLİ

Düzenli bir çimlenme ve büyüme için toprak sıcaklığının 10-12 °C olması gerekir. Aksi durumda çimlenme oranı düşer, zayıf bir çıkış olur. Pratikte ana ürün veya 2. ürün ekimi mısır ekiminden 1-2 hafta geç yapılmalıdır. En iyi gelişmesini Nisan- Eylül ayları arasında yapmaktadır. Yabancı bitki kontrolü, gübreleme ve sulama işlemlerini kolaylaştırmak için mibzerle sıraya ekim tavsiye edilmektedir.

Sulanmayan tarlalarda sıra arası mesafesi 45-65 cm, sıra üzeri mesafe 4- 7 cm olmalıdır. Sulanabilir arazide sıra arası 20 cm'ye kadar düşürülebilir.

BİÇİM VE SULAMA

Sulama ile verimde önemli artış olur. Her biçimden sonra sulama yapılmalıdır. Eğer gerekiyorsa biçimden önce de sulama yapılabilir. Bitkiler 100-120 cm boylandığında en az 5 cm anız kalacak şekilde 10-15 cm

den biçim yapılmalıdır. Ekimden 50-55 gün sonra biçim gelir. Biçim zamanı geciktikçe otun besin maddesi miktarı ve sindirilebilirliği azalmaktadır.

En uygun biçim zamanı salkımların kın içerisinde çıkmaya başladığı dönemdir. Sorgum ve Sudanotu'nun sapları kalın olduğundan kuruması zordur. Sapın kuruması beklenildiğinde yapraklar kötü bir şekilde kuruyacağından otun kalitesi düşer. Bu sebepten Sorgum ve Sudanotu, ya yeşil ot olarak tüketilmeli, ya da silaj olarak kullanılmalıdır. Silaj için en uygun biçim zamanı tohumların süt olum devresindeki hasadıdır. Silaj yapımı zehir etkisini de ortadan kaldırmaktadır.

Bütün Sorgum ve Sudan otu çeşitlerinde HCN (Hidro-siyamik Asit) 50-60 cm boylanana kadar artar, sonra azalma eğilimi gösterir. 100 cm boylandığında ise HCN zehirlenmesi sorunu önemini yitirir. Bu sebeplerden Sorgum ve Sudan otu' nun otlatmadan önce minimum bitki boyu en az 60 cm olmalıdır.

SORGUM - SUDAN OTU MELEZİ

Sorgum türlerinin birbirleriyle kolayca melezlenmesinden yararlanılarak geliştirilmiş pek çok melez çeşidi bulunmaktadır. Sorgum X Sudanotu melez; Sorgum dan daha çok ot üretmekte ve Sudanotu'ndan daha kaliteli görülmektedir. Bu özellikleri nedeniyle ekimi giderek yaygınlaşmaktadır.

Melez çeşitler; bitkisel özellikleri bakımından Sudanotu'na benzemekte, ancak Sudanotu'ndan yüksek boylu, daha yapraklı ve kardeş sayısı fazla olmaktadır. İklim ve toprak istekleri bakımından Sorgum ve Sudanotu 'na benzeyen melez çeşitler daha hızlı bir gelişme göstermekte ve ekimden 40-45 gün sonra biçime gelmektedir.

TARM

Bu broşür Dünya Çevre Fonu (GEF) tarafından desteklenen ve FAO - Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliği ile uygulanan 'Bolu'da Ekolojik Tarım Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi'

(TAGEMFAO22) projesi kapsamında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Gidamız için
Ekolojik Tarım

SORGUM SUDAN OTU yetiştiriciliği

global
environment
facility
INVESTING IN OUR PLANET

ANKARA-2024